

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 30 juni 2020
Ons kenmerk 27/5.8/2020001407
Behandeld door de heer J. de Vos (0592) 36 58 04
Onderwerp: Jaarverslag uitvoering VTH-taken bij de majeure risicobedrijven
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij treft u ter informatie aan het jaarverslag over de uitvoering van de provinciale VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) bij de majeure risicobedrijven in 2019.

De Omgevingsdienst Groningen laat, als BRZO Noord, in zijn rapportage zien dat de uitvoering van de taken voor de majeure risicobedrijven adequaat is geschied. Ook wordt gerapporteerd over de implementatie van de aanbevelingen zoals deze eerder door de Noordelijke Rekenkamer zijn gedaan.

Zoals op bladzijde 7 aangegeven, worden inspectieverslagen van de BRZO-controles openbaar gemaakt (<https://brzoplus.nl/inspectie-resultaten/kies-regio/groningen-fryslan/>). Dit gebeurt met een korte vertraging, omdat het bedrijf in de gelegenheid wordt gesteld zijn zienswijze op het verslag kenbaar te maken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage Jaarverslag 2019 BRZO Noord
md/coll.

RAPPORTAGE 2019

PROVINCIES

Bundelt kennis & ervaring

JAARRAPPORTAGE 2019

Verantwoording

Opdrachtgevers : Provincie Drenthe en provincie Fryslân
Datum : 11 februari 2020
Versie : 2

1 INHOUDSOPGAVE

<i>1 Inhoudsopgave</i>	<i>3</i>
<i>2 Status dienstverlening</i>	<i>4</i>
2.1 Inleiding	4
2.2 Algemene beschouwing Brzo Noord	5
2.3 Toezicht en Handhaving	7
2.4 Klachten en Meldingen	10
2.4.1 Provincie Groningen	10
2.4.2 Provincie Fryslân	10
2.4.3 Provincie Drenthe	10
2.5 Vergunningverlening	11
2.6 Overige toelichting	12
<i>3 Algemene beschouwing Omgevingsdienst groningen</i>	<i>16</i>

2 STATUS DIENSTVERLENING

2.1 Inleiding

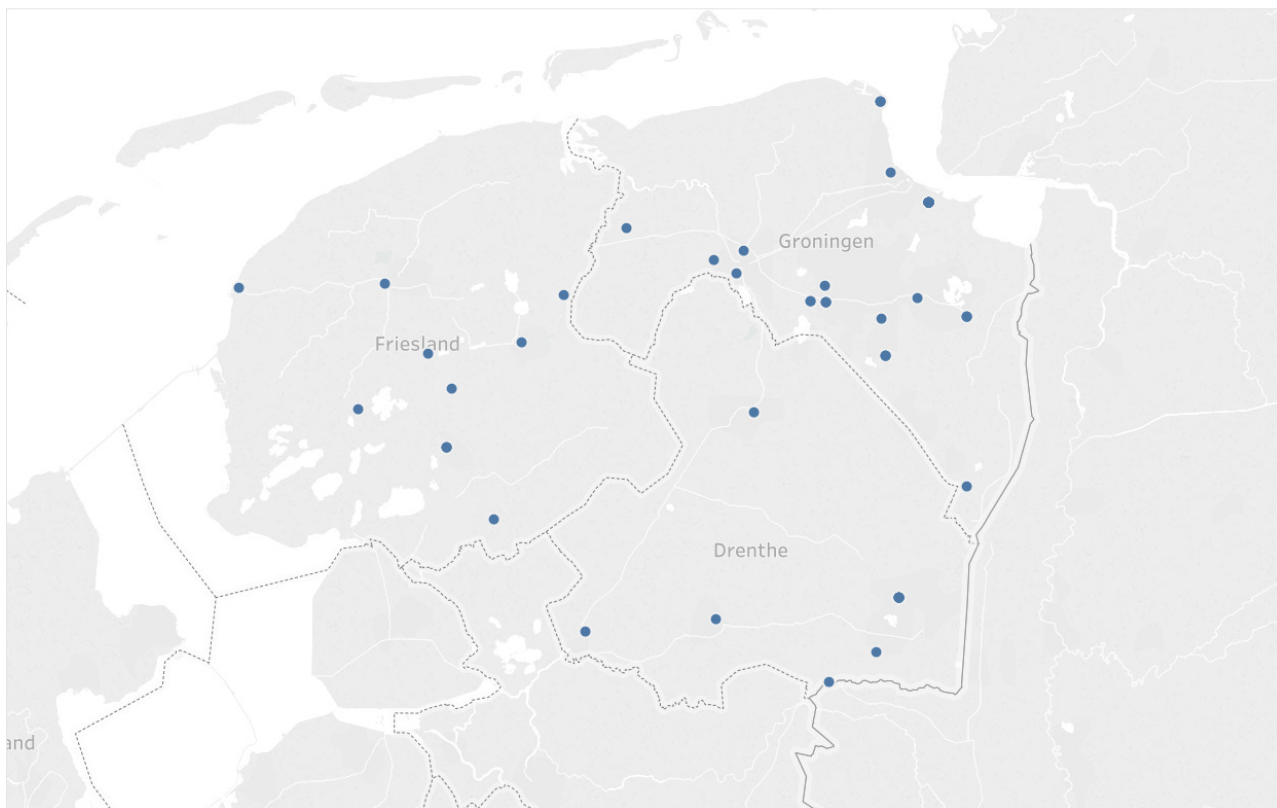
Deze rapportage gaat over de uitvoering van VTH-taken voor Brzo- en Rie-4-bedrijven in Drenthe, Fryslân en Groningen. Per trimester doet Brzo Noord verslag van de voortgang van de uitvoering en geeft het inzicht in de behaalde resultaten. De basis is het Werkprogramma Brzo 2019, zoals dat door de drie provincies is vastgesteld. In deze rapportage wordt de gerealiseerde productie getoond. Waar sprake is van afwijkingen ten opzichte van de planning in het Werkprogramma worden deze toegelicht (rapportage op afwijkingen). Daarnaast wordt ingegaan op de actualiteit van vergunningen, de stand van zaken met betrekking tot inspectie (Wabo en Brzo), overtredingen en klachten en meldingen.

De taken worden door Brzo Noord uitgevoerd volgens de kwaliteits- en tijdsnormen die zijn vastgelegd in de Noordelijke Maat. Jaarlijks wordt bezien in hoeverre deze normen bijstelling behoeven.

Hoofdstuk 3 geeft de algemene beschouwing van het volledige takenpakket van de Omgevingsdienst Groningen weer. Het betreft taken voor de Groninger gemeenten, de provincie Groningen en Brzo Noord.

Deze rapportage behandelt de maanden januari tot en met december 2019.

BRZO en Rie-4 locaties

2.2 Algemene beschouwing Brzo Noord

Transitie Brzo Noord

2019 stond in het teken van de transitie naar één Brzo Noord. Deze transitie bestaat uit verschillende onderwerpen, stappen en fases. Bij sommige onderwerpen is langer stilgestaan dan oorspronkelijk bedacht. Dat betekent dat de transitie voor een groot deel is afgerond, maar enkele onderwerpen nog doorlopen in 2020.

Stand per december 2019

1. Samenwerking

- Samenwerkingsovereenkomst provincie Fryslân – ODG: getekend. Mandaatbesluit: getekend;
- Samenwerkingsovereenkomst ODG– RUDD: getekend;
- Samenwerkingsovereenkomst provincie Drenthe – ODG: ligt op route ter ondertekening bij GS.

2. Personeel

Per 1 juni 2019 zijn twee FUMO-toezichthouders in dienst getreden bij de ODG. De detacheringsovereenkomsten voor de inzet van RUDD-personeel bij de ODG ten behoeve van Brzo Noord zijn getekend. De versie voor de situatie in 2020 is aangepast en getekend.

3. Administratieve organisatie

Insteek: RUDD en FUMO verrichten voorsnog een aantal administratieve taken ten behoeve van Brzo Noord om de provincie Drenthe en de provincie Fryslân goed te kunnen (blijven) bedienen. Het idee is om alle AO-werkzaamheden van de RUDD over te nemen. Dit betekent een administratieve overdracht én een toets op de werkwijze. Door omstandigheden is dit onderdeel doorgeschoven naar Q1 2020. Ook met de FUMO zijn overleggen opgestart om de AO-taken geheel over te nemen. Hierbij wordt direct het onderwerp van archiefhouden meegenomen. Ook hier vindt het vervolg plaats in 2020.

4. Financiën

De verwachting is dat het Brzo Noord-programma eindigt met een positief financieel resultaat. Afsproken is om voor positieve resultaten een aparte Brzo-reserve te vormen, dit per opdrachtgever. De afgesproken aantallen vanuit de Noordelijke Maat zullen naar verwachting worden gerealiseerd.

Daarnaast is in 2019 gestart met de overgang van Wabo niet milieutaken (voorheen BRIKS) van de Brzo-/RIE-4-bedrijven in Fryslân en Drenthe. De gehele overgang wordt in 2020 verwacht. De begroting op basis van de Noordelijke Maat voor het jaar 2021 zal ook in Q2 behandeld worden in het bevoegde gezagen overleg.

5. Rapportage

De rapportage over het tweede trimester van 2019 – over de voortgang van de werkzaamheden – is opgesteld in de ‘nieuwe’ vorm. Het werkprogramma 2020 is nog in de oude vorm opgezet. Omdat dit een onderwerp in ontwikkeling is, wordt er in 2020 wederom bepaald hoe de rapportage van Brzo Noord wordt ingestoken. Zowel op inhoud als vorm.

2.3 Toezicht en Handhaving

2.3.1 Brzo-inspecties

In 2019 waren in de regio Noord 47 inspecties gepland. 49 Brzo-inspecties zijn uitgevoerd en 34 openbare samenvattingen zijn aangeboden voor publicatie.

De extra inspecties zijn uitgevoerd omdat de inspecteurs een extra toezichtsbezoek noodzakelijk vonden. Bij 24 inrichtingen zijn in totaal 50 overtredingen geconstateerd, waarvan 1 in categorie 1, 19 in categorie 2 en 30 in categorie 3. Bevoegd gezag Wabo doet in 18 gevallen de handhaving, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 30 gevallen en de Veiligheidsregio Groningen in 2 gevallen. Bij 6 inspecties is de rapportage nog niet gereed, omdat de uitwerking niet in 2019 kon worden afgerond.

In 2019 zijn 8 inspecties onaangekondigd uitgevoerd en 1 gedeeltelijk onaangekondigd. Hiervan waren 8 inspecties in Groningen en 1 in Fryslân.¹

Provincie Groningen

34 Brzo-inrichtingen in de provincie Groningen zijn in 2019 volgens planning geïnspecteerd. Dit is inclusief het hoofdkantoor van de inrichting die de infrastructuur voor grootschalig transport en opslag van gasen beheert en onderhoudt. De transportstations van deze inrichting in Scheemda, Spijk en Oude Statenzijl zijn in 2019 niet geïnspecteerd in verband met de inspectie vanuit het landelijk accounthouderschap.

De inspectie bij een failliete olieverwerker in Delfzijl is meegenomen in een project (hierna: NRD-project).

Bij 16 inrichtingen zijn in totaal 36 overtredingen geconstateerd, waarvan:

- Geen overtredingen in categorie 1,
- 15 overtredingen in categorie 2;
- 21 overtredingen in categorie 3.

Bevoegd gezag Wabo doet in 9 gevallen de handhaving, de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 25 gevallen en de Veiligheidsregio in 2 gevallen. Van 5 inspecties is de rapportage nog niet gereed, omdat de uitwerking niet binnen 2019 kon worden afgerond.

Provincie Fryslân

Er zijn in de Provincie Fryslân 11 Brzo-inrichtingen, waarvan 10 inrichtingen geïnspecteerd zijn. Het aantal geplande inspecties waren 12, waarvan er één inspectie niet is uitgevoerd. Bij een industrieel reinigingsbedrijf in Heerenveen is de Brzo-inspectie geannuleerd in verband met het ontbreken van de Brzo-installatie en de aanwezigheid van stoffen boven de Brzo-grens.

---

¹ Categorieën overtredingen

Categorie 1: Zwaar; er is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf.

Categorie 2: Middelzwaar; er is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen.

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging): betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving.

In 2019 is gebleken dat een – bestaande – vuurwerkgroothandel in Lemmer onder het regime van het Brzo valt en is toegevoegd aan het inrichtingenbestand van de provincie Fryslân. In 2019 is hier geen Brzo-inspectie uitgevoerd.

Bij 7 inrichtingen zijn in totaal 13 overtredingen geconstateerd, waarvan:

- 1 in categorie 1;
- 4 overtredingen in categorie 2;
- 8 overtredingen in categorie 3.

De inrichting die in categorie 1 viel is een bedrijf in Wolvega gespecialiseerd in de ontwikkeling, productie en distributie van spuitbussen en lakstiften. De overtreding is inmiddels opgeheven. Bevoegd gezag Wabo doet in 8 gevallen de handhaving, de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 5 gevallen. Van 1 inspectie is de rapportage nog niet gereed, omdat de uitwerking niet binnen 2019 kon worden afgerond.

Provincie Drenthe

Er zijn in de Provincie Drenthe 4 Brzo-inrichtingen, waarvan er 4 zijn geïnspecteerd. Eén inrichting (een vergister in Coevorden) is wel vergund, maar nog niet gerealiseerd. Bij 1 inrichting is 1 overtredingen geconstateerd, dit betrof een categorie 3-overtreding. Het bevoegd gezag Wabo doet in dit geval de handhaving.

2.3.2 Wabo-inspecties Brzo- én RIE4-bedrijven

Aan de hand van de gezamenlijke risicoanalyses in januari 2019 zijn de bezoekfrequenties toegewezen. Deze frequentie is zoveel mogelijk aangehouden. Iedere inrichting is minimaal één keer bezocht. In totaal gaat het in regio Noord om 64 inrichtingen. In 2019 zijn er 96 initiële Wabo-inspecties gepland. Er zijn in regio Noord bij 64 Brzo+-inrichtingen 101 Wabo-inspecties uitgevoerd. Bij 14 inrichtingen zijn in totaal 32 overtredingen geconstateerd. Opgemerkt moet worden dat de 'energie-inspecties' niet in deze rapportage zijn meegenomen. Mede omdat deze in 2019 niet in Fryslân en Drenthe zijn uitgevoerd. In 2020 is dat wel de planning.

2.3.2.1 Provincie Groningen

In de provincie Groningen zijn 41 Brzo+-inrichtingen. Dit zijn zowel Brzo- als RIE-4-inrichtingen. In 2019 zijn er 63 initiële Wabo-inspecties gepland. Een failliete olieverwerker in Delfzijl en een producent van sillicumcarbide in Farmsum zijn daarin niet meegerekend omdat daar projectmatig wordt geïnspecteerd. Het hoofdkantoor van de inrichting die de infrastructuur voor grootschalig transport en opslag van gassen beheert en onderhoudt is niet bezocht omdat het geen Brzo+-inrichting is. Een producent van verven en lakken in Delfzijl 1 keer geïnspecteerd hoewel dit geen Brzo+-inrichting is. Dit omdat hier organisatorische verbindingen zijn met de andere bedrijven van deze inrichting op het Chemiepark Delfzijl.

In 2019 zijn de overige 38 Brzo+-inrichtingen op de Wabo-regelgeving geïnspecteerd en zijn daarbij 61 inspecties uitgevoerd. Bij 6 inrichtingen zijn in totaal 11 overtredingen geconstateerd. Bij 3 inspecties is de rapportage nog niet gereed, omdat de uitwerking niet binnen 2019 kon worden afgerond. Een aluminiumsmelter in Delfzijl, een productiebedrijf op het gebied van chemische industrie in Farmsum, een failliete olieverwerker in Delfzijl en een producent van sillicumcarbide in Farmsum hebben extra inspanning geleverd.

2.3.2.2 Provincie Fryslân

In de Provincie Fryslân zijn 12 Brzo+-inrichtingen. Dit zijn zowel Brzo- als RIE-4-inrichtingen. In 2019 is gebleken dat een - bestaande - vuurwerkgroothandel in Lemmer onder het regime van het Brzo valt en is daarom toegevoegd aan het inrichtingenbestand van de provincie Fryslân. Voor 2019 zijn er 16 initiële Wabo-inspecties gepland. Er zijn 12 Brzo+-inrichtingen op de Wabo-regelgeving geïnspecteerd en er zijn 23 inspecties uitgevoerd, waarvan 3 bij de vuurwerkgroothandel in Lemmer. Bij 5 inrichtingen zijn in totaal 17 overtredingen geconstateerd, waarbij 7 overtredingen bij de vuurwerkgroothandel in Lemmer.

Bij de vuurwerkgroothandel in Lemmer, een afvalverwerker in Drachten en een producent van verf in Leeuwarden is extra inzet gepleegd.

2.3.2.3 Provincie Drenthe

In de Provincie Drenthe zijn 11 Brzo+-inrichtingen: 5 Brzo en 6 RIE-4. Voor 2019 zijn er 17 initiële Wabo-inspecties gepland. Er zijn 10 Brzo+-inrichtingen op de Wabo-regelgeving geïnspecteerd. De vergister in Coevorden niet. Deze inrichting is namelijk wel vergund, maar nog niet opgericht. In 2019 zijn 17 inspecties uitgevoerd. Bij 3 inrichtingen zijn in totaal 4 overtredingen geconstateerd. Bij een producent van biodiesel is extra inzet gepleegd.

2.4 Klachten en Meldingen

Door 26 inrichtingen zijn in totaal 116 ongewone voorvallen gemeld. De ongewone voorvallen bij een producent van sillicumcarbide in Farmsum zijn niet meegerekend, daar zijn 116 ongewone voorvallen gemeld. De ongewone voorvallen worden conform afspraak gemeld aan IL&T. Er zijn over 7 inrichtingen 31 klachten binnengekomen. Ook hierbij is de producent van sillicumcarbide in Farmsum niet meegerekend. Daar zijn 35 klachten over binnengekomen. In de bijlage staat waar de ongewone voorvallen en klachten zijn geweest.

2.4.1 Provincie Groningen

Door 21 bedrijven zijn in totaal 65 ongewone voorvallen gemeld. De ongewone voorvallen bij een producent van sillicumcarbide in Farmsum zijn niet meegerekend, daar zijn 116 ongewone voorvallen gemeld. Er zijn van 6 inrichtingen in totaal 30 klachten binnengekomen. Ook hierbij is de producent van sillicumcarbide in Farmsum niet meegerekend. Daar zijn 38 klachten over binnengekomen.

In de bijlage staat waar de ongewone voorvallen en klachten zijn geweest.

2.4.2 Provincie Fryslân

Er zijn door 2 bedrijven in totaal 5 ongewone voorvallen gemeld. Er is over 1 inrichting 1 klacht ontvangen. In de bijlage staat waar de ongewone voorvallen en klachten zijn geweest.

2.4.3 Provincie Drenthe

Door 5 bedrijven zijn in totaal 15 ongewone voorvallen gemeld, waarvan 10 door één bedrijf. Er zijn geen klachten binnengekomen. In de bijlage staat waar de ongewone voorvallen en klachten zijn geweest.

2.5 Vergunningverlening

Onderstaande paragrafen geven per provincie een korte weergave van bijzonderheden. In 2019 zijn in totaal 71 procedures afgerond. Ook zijn er nieuwe initiatieven gestart. Ondanks de perikelen rondom de PAS zien ondernemers kansen en gaan de vooroverleggen door.

2.5.1 Provincie Groningen

Enkele bedrijven in de provincie Groningen hebben de afgelopen jaar bovengemiddelde inspanning van de vergunningverleners gevergd. Er zijn in 2019 20 uitgebreide vergunningprocedures afgerond. In 4 gevallen ging het om het intrekken van een deel van de vergunning. Daarnaast ging het in 1 geval om een bedrijf die na vergunningverlening definitief onder het Brzo-regime valt. Verder zijn er 14 reguliere procedures (milieuneutraal wijzigen) afgerond. Bij meerdere bedrijven loopt op dit moment een vooroverleg voor een aanvraag of een aanvraag waarbij er na vergunningverlening sprake is van een Brzo+-bedrijf. Er zijn 2 vooroverleggen gestaakt die zouden leiden tot een – mogelijke – Brzo-inrichting.

2.5.2 Provincie Fryslân

In de afgelopen periode hebben 5 bedrijven extra aandacht gehad. Er zijn 7 reguliere vergunningen verleend en 2 reguliere procedures afgebroken. Daarnaast zijn er 5 uitgebreide procedures afgerond. Hiervan hebben 2 procedures tot een besluit geleid, waarbij het in één geval om een weigeringsbesluit ging. De aanvrager heeft daarop besloten de aanvraag in te trekken, waarmee de procedure is afgebroken. Echter bleek het gedurende het jaar dat deze inrichting tóch onder het Brzo-regime thuishoort. Dit betekende een extra inspanning vanuit vergunningverlening en toezicht. Ook is net voor de jaarwisseling nog een bedrijf overgedragen aan de ODG omdat deze ook onder het Brzo-regime bleek thuis te horen. Hiermee is 2019 afgesloten met in Fryslân 13 Brzo-bedrijven.

2.5.3 Provincie Drenthe

Het afgelopen jaar is er voor 1 Brzo+-inrichting bovengemiddelde aandacht geweest. Dit vraagt ook de komende tijd veel aandacht voor de samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen. Dit jaar zijn er 2 goedkeuringsbesluiten en 1 reguliere procedure afgerond. Daarnaast zijn er 3 uitgebreide procedures afgerond.

2.6 Overige toelichting

Speerpunten werkprogramma regionaal

Aanwijzing dominobedrijven: Voor Fryslân en Drenthe is vastgesteld dat er geen domino-aanwijzing noodzakelijk is. In 2019 zijn er domino-aanwijzingen voor Groningen opgesteld. Er zijn door enkele aangewezen bedrijven zienswijzen ingediend. Deze procedures lopen door tot in 2020. Na de definitieve aanwijzing zal dit onderwerp meegenomen worden in het reguliere Brzo-toezicht.

Aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS): Brzo Noord heeft haar aandeel geleverd in de regionale aanpak. Hier is veel tijd in gaan zitten. Het geheel loopt door tot 2025.

Energiebesparing bij Bedrijven: alle bedrijven in Groningen zijn doorgelicht op energiegebruik. De hieruit verkregen informatie heeft in een aantal gevallen geleid tot het aanpassen van de vergunning. In 2020 zal dit in projectvorm worden toegepast in Fryslân en in Drenthe.

Elektronisch milieujaarverslag (EMJV): in 2019 is dit projectmatig opgepakt en heeft Brzo Noord een extra inspanning geleverd door het overdragen van kennis over dit onderwerp.

Provincies

Naast de regionale speerpunten hebben de provincies ieder een voor hun eigen gebied specifiek speerpunt:

- **Drenthe:** Het toezicht op de uitvoering en de voortgang van de afspraken op en uit de verbeterplannen in kader van Masterplan Brandveiligheid Emmtec-terrein te Emmen. De brandveiligheid van een gebouw wordt enerzijds bepaald door bouwkundige kenmerken en anderzijds door het gebruik ervan. De prestatie-eisen uit het Bouwbesluit 2012 stuiten door de historische inrichting van de gebouwen voor de procesindustrie vrijwel altijd op praktische, financiële of technische bezwaren. In de meeste gevallen zullen de bedrijven maatregelen en voorzieningen moeten formuleren die door het bevoegd gezag op gelijkwaardigheid zijn beoordeeld. Voor het EIBP-terrein zijn hierover afspraken vastgelegd in een Masterplan Brandveiligheid. Dit heeft op basis van mogelijke incidentscenario's geleid tot een inventarisatie van de gelijkwaardige maatregelen. Het gaat hierbij in totaal om honderden benodigde aanpassingen, met name bouwkundig en brandtechnisch. Het toezicht op de uitvoering van de maatregelen wordt uitgevoerd door de afdeling bouwtoezicht van de gemeente Emmen en de Veiligheidsregio Drenthe als adviseurs van de ODG. Er zijn in 2019 door beide partijen diverse controles uitgevoerd. De gemeente Emmen heeft de controlebrieven verzonden. Er zijn vele documenten op inhoud beoordeeld zoals brandveiligheidsconcepten, uitvoeringsdocumenten, brandwerendheid van constructies, Hazop studies e.d. Er zijn in 2019 geen aanvullende handhavingsbrieven verzonden. De provincie Drenthe heeft extra juridische capaciteit ingehuurd. De bedrijven hebben een update gemaakt van de maatregelenlijsten en zijn volop bezig met de implementatie. Alles is erop gericht om de verbetermaatregelen in 2023 af te ronden.
- **Fryslân:** Het project Toezicht op brandveiligheid bij bedrijven. De inspecties bij Brzo-bedrijven zijn nagenoeg uitgevoerd. De definitieve uitkomsten van de rapportages en uitvoeringsdocumenten, etc. worden in 2020 verwacht. Dit is een project geïnitieerd door de provincie Fryslân in samenwerking met de Veiligheidsregio Fryslân en de Omgevingsdienst Groningen.

- **Groningen:**
  - Monitoring van de fase onderzoeken hoogdrempelige bedrijven in relatie tot aardbevingen. Bedrijven hebben in de afgelopen jaren nog geen schade aan installaties ondervonden als gevolg van aardbevingen. Nagenoeg alle bedrijven hebben een kwalitatieve risicoanalyse (fase 1 onderzoek) uitgevoerd en prioritair installaties zijn onderzocht op aardbevingsbestendigheid. In 2019 is er overleg geweest tussen de provincie Groningen, ISZW, de Veiligheidsregio Groningen en de Omgevingsdienst Groningen. Er is een gezamenlijke lijn voor toezicht afgesproken.
  - Het project ‘Natte koeltorens’: het team advies zal hier ook aandacht aan besteden in hun eigen verslag:
    - Het onderwerp Natte koeltorens is door de provincie Groningen ingebracht als speerpunt voor het toezicht in 2019.
    - Natte koeltorens kunnen een risico vormen voor de volksgezondheid omdat deze – bij onvoldoende onderhoud of onjuist gebruik – legionellabacteriën naar de omgeving kunnen verspreiden die de Veteranenziekte (legionellose) kunnen veroorzaken. Dit is een ziekte die kan leiden tot blijvende gezondheidseffecten en soms zelfs tot de dood.
    - De Atlas leefomgeving (www.atlasleefomgeving.nl) is een portaal dat aan burgers en professionals informatie biedt over de leefomgeving en de betekenis daarvan voor de gezondheid. Binnen dit portaal wordt aandacht besteed aan de registratie van natte koeltorens, waarbij de locatie in kaart wordt gebracht. De Atlas leefomgeving is in 2019 aangevuld met de door de toezichthouders Milieu en de Brzo-inspecteurs verzamelde informatie aangaande natte koeltorens.
    - Periodieke milieucontroles op het thema natte koeltorens zijn onderdeel van het regulier toezicht. Er is een voorlichtingsdag over dit onderwerp georganiseerd. Bij enkele bedrijven is in 2019 opnieuw aandacht besteed aan onderhoud en gebruik van natte koeltorens. Er zijn diverse risico-inventarisaties, beheersplannen en logboeken beoordeeld. Bij één bedrijf moet dit nog plaatsvinden.
    - Bij een chemisch bedrijf is in april 2018 een besmetting met Legionella Pneumophila aangetroffen in twee koelwatercircuits. Na een extra dosering van biocides en een offline chemische reiniging bleek de besmetting dusdanig hardnekkig dat er tot april 2019 een separaat aangelegd koelwatercircuit is gebruikt om bedrijfsactiviteiten op een verantwoorde wijze te kunnen blijven uitvoeren. Conform het beheersplan is er steeds contact geweest met de GGD. Voor het betrokken personeel zijn voorzorgsmaatregelen genomen. Er zijn geen gevallen van ziekteverschijnselen gemeld. In 2019 heeft de situatie zich genormaliseerd.

Landelijk

Overzicht MJA (meerjaren projecten van het Brzo+ bureau/ IOV projecten waar de Brzo OD Noord een inbreng in heeft.

Coördinatie landelijk

Hier wordt de coördinatie en implementatie van landelijke afspraken naar de regio's bedoeld en de terugkoppeling. De uitvoering hiervan ligt bij de coördinatoren VVL en VTH van de Brzo OD's.

Transparante en open overheid

- Informatiepositie voor achterblijvende bedrijven: het project is in het najaar van 2019 opgestart door middel van een interviewsessie. De uitkomsten daarvan zijn vertaald in instrumenten die de omgevingsdiensten kunnen gebruiken om deze achterblijvers op een hoger niveau te krijgen. Het doel van dit project is om van elkaar te leren.
- Monitoren uitvoeringsbeleid: het vaststellen van de uitvoeringskwaliteit is gemonitord en wordt vervat in voorstellen voor een landelijke monitoring op kwaliteit;
- Opstellen Ranking: deelname door Brzo OD's aan het opstellen van de ranking in Brzo+-verband;
- Opstellen Brzo+-monitor: bijdragen aan de totstandbrenging van de Brzo+-monitor en staat van de veiligheid. Ranking is onderdeel van deze monitor. Het programmabureau Brzo+ is de trekker van dit geheel, Brzo Noord levert input.

Kennis, opleidingen en kwaliteit

- Kennisagenda Roadmap 5, Duurzame Veiligheid 2030: Hoogwaardige kennis is gebundeld in een Safety Delta Nederland (SDN).
- Toekomstbestendig personeelsbeleid: Het op peil houden van de kwaliteit en kwantiteit van de VTH-taken is ongoing. Brzo Noord zorgt ook zelf voor incompany trainingen om kennis op orde te houden. Tevens is er een start gemaakt met de strategische personeelsplanning (2020–2024) en is er gestart met het opstellen van het Teamplan;
- Trainingen met het bedrijfsleven: onderzoeken in hoeverre overheid en bedrijfsleven samen kunnen optrekken omtrent opleidingen. Dit landelijke project heeft nog geen producten opgeleverd. In Noord zijn er wel stappen gezet. Zo is er ieder jaar een dialoogmiddag met bedrijven en de overheid (ODG, VR, ISZW). In 2019 is er gesproken over het 'samen optrekken' bij opleidingen en trainingen;
- Opleiding LBR: dit heeft in 2019 vertraging opgelopen. De verwachting is dat alle Brzo-inspecteurs zijn opgeleid in 2021;
- Toepasbaarheid Kwaliteitscriteria: komen tot implementatie van meer praktisch toepasbare kwaliteitscriteria VTH; Jacoba.

1. Toepasbaarheid Kwaliteitscriteria

Resultaat: de 6 Brzo-OD's hebben gezamenlijke afspraken gemaakt over de interpretatie van de Brzo Kwaliteitscriteria. Er zijn voorstellen voor aanpassing van de Kwaliteitscriteria 2.1 in de landelijke werkgroep ingebracht. Door het proces zijn deze echter niet opgenomen in de nieuwe update van de Kwaliteitscriteria. Met de invoering van de Omgevingswet komt er een nieuwe ronde voor de aanpassing van de Kwaliteitscriteria 2.2. De gezamenlijke afspraken van de zes Brzo-OD's zullen dan opnieuw worden ingebracht.

- Structurele opleidingen: beschikbaarheid en geschikt opleidingsprogramma voor nieuwe Brzo-medewerkers zodat de medewerkers erna op dit vlak aan de kwaliteitscriteria voldoen.

2. Structurele opleidingen

De zes Brzo-OD's hebben vormgegeven aan een jaarlijks terugkerend opleidingsprogramma voor nieuwe Brzo-medewerkers. Doel daarvan is dat de medewerkers na afronding voldoen aan het criterium – relevante hbo-opleiding – van de landelijke Kwaliteitscriteria.

In 2019 is een nieuw opleidingstraject gestart. Landelijk is ook gekeken naar samenwerking met Brzo+. Vanwege de reikwijdte van de opleidingen is dit nog niet afgerond.

- Permanente educatie: er heeft vanuit deze werkgroep in 2019 een eerste gezamenlijke training plaatsgevonden. In 2020 zijn er zes gezamenlijke trainingsdagen gepland.

VTH-coördinatie

- Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS): er is een landelijk platform opgezet die de regionale aanpak ZZS ondersteunt;
- Accounthouderschap: het doel van dit project is dat concerns die meerdere Brzo-inrichtingen omvatten, voor hun inrichtingen vergelijkbare vergunningen ontvangen en het toezicht en de handhaving afgestemd is met alle toezichthouders. Brzo Noord heeft twee accounthouders in 2019: Finco en Gasunie;
- Landelijke Handhavingsstrategie: in 2019 is hier aandacht voor geweest, maar de inzet wordt verwacht in 2020;
- Opstellen LBR: dit project is in 2019 goed opgestart. Er wordt op dit moment per module getest en de resultaten worden medio 2020 verwacht. Brzo Noord levert input.

Omgevingswet

Toekomstbestendige vergunning en informatieverstrekking: dit landelijke project heeft in 2019 input gevraagd aan Brzo Noord. Een deel ervan is opgenomen bij de LRSO.

Overige projecten (uitvoering)

- ZZS/Blootstelling: Brzo Noord heeft input geleverd en het geheel is meegenomen in het regionale project ZZS.
- Ageing: in 2019 zijn er onderdelen van dit onderwerp meegenomen bij de Brzo-inspecties door alle inspectiepartners.
- Veiligheidscultuur: zoals hierboven omschreven is dit onderwerp meegenomen in de Brzo-inspecties door alle inspectiepartners.
- Toezicht vloeibare bulk: in 2019 zijn er enkele bijeenkomsten geweest waarbij vanuit Brzo Noord input is geleverd door zowel VVL, TZ en advies. Bij TZ is er speciaal een digitale checklist ontwikkeld en getest bij Wabo-inspecties.
- PGS 15: In 2019 zijn er meerdere bijeenkomsten geweest in het kader van landelijke uniforme toepassing van de PGS 15. Team VVL is hier actief bij betrokken.
- Branchedocument Vloeibare bulk VOS-maatregelen PGS 29: er is een handreiking opgesteld. Deze wordt in praktijk toegepast. Dit onderwerp laat wel zien dat het een levende materie is, want er zijn ook alweer gesprekken om de handreiking aan te passen.

3 ALGEMENE BESCHOUWING OMGEVINGSDIENST GRONINGEN

3.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Groningen (ODG) is onderdeel van een dynamische omgeving met een aantal forse opgaven, zoals economie, energietransitie, krimp, aardbevingsproblematiek en veranderende wetgeving. Deze ontwikkelingen stellen eisen aan de ODG als verlengd lokaal bestuur, zowel qua kwaliteit als qua slagkracht. De ODG en haar bestuur anticiperen op deze ontwikkelingen door de organisatie zo in te richten dat ze klaar is voor de toekomst. In hoofdstuk 3.2 leest u meer over deze interne ontwikkelingen binnen de dienst. In hoofdstuk 3.3 is aandacht voor inhoudelijke ontwikkelingen in het vakgebied en de rol van de ODG daarin.

3.2 Organisatie in ontwikkeling

Algemeen

Ieder jaar voert de directeur tijdens de Zomertour individuele gesprekken met opdrachtgevers en eigenaren. Tijdens deze gesprekken kwamen onderwerpen als de onderlinge samenwerking, lopende ontwikkelingen en de vooruitzichten voor 2020 aan bod. Uit de Zomertour 2019 is het beeld naar voren gekomen dat de opdrachtgevers in het algemeen tevreden zijn over het werk van de ODG. De dienst zet volgens de opdrachtgevers in op de juiste onderwerpen. De onderlinge samenwerking verloopt goed en men weet elkaar op het juiste moment te vinden. Ook op de gevoelige dossiers is het overleg naar wens. Er is wel behoefte aan een sterkere verbinding tussen de uitvoering door de ODG en het beleid van de deelnemer: wat komt de ODG tegen en welke gevolgen zou dat moeten hebben voor beleid? Daarnaast komt de Omgevingswet in elk gesprek aan de orde. Het lijkt erop dat iedere gemeente(raad) haar eigen weg aan het zoeken is in de nieuwe toekomstige werkelijkheid. Hoe we elkaar – deelnemers onderling en samen met de ketenpartners – daarbij vasthouden, is nog onderbelicht.

Sturing en financieringsmodel

Op 14 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur de wens uitgesproken om per 1 januari 2021 over te gaan op een nieuw sturings- en financieringsmodel, waarbij de deelnemersbijdrage in relatie staat tot het VTH-beleid en de inzet van de ODG. Zij heeft hierbij opdracht gegeven om de voor- en nadelen van de verschillende modellen te onderzoeken. De invoeringsdatum van 1 januari 2021 is gekozen zodat er tijd is om aan de gestelde randvoorwaarden te voldoen. Daarnaast is geconcludeerd dat het voor zowel de ODG als de opdrachtgevers van belang is om op deze termijn over te gaan op een nieuw financieringsmodel, omdat de ontbrekende relatie tussen de deelnemersbijdrage, het VTH-beleid en de inzet van de ODG steeds zichtbaarder wordt en negatieve effecten heeft.

Stand van zaken

Op basis van de individuele gesprekken met bestuurders, heeft het Algemeen Bestuur op 12 juni 2019 gedeelde uitgangspunten vastgesteld voor het nieuw in te voeren financieringsmodel. Op basis daarvan zijn drie modellen ontwikkeld en geanalyseerd. Voor de invoering van het model heeft het Algemeen Bestuur een vijftal randvoorwaarden geformuleerd:

1. Helderheid over de basistaken;
2. Betrouwbaar inrichtingenbestand;
3. Uniform VTH-beleid;

4. Betrouwbare kengetallen en prijs;
5. Stabiliteit op ICT en geen grote organisatorische wijzigingen.

Op 13 december 2019 heeft het Algemeen Bestuur een principekeuze gemaakt ten aanzien van het in te voeren model. De keuze is gemaakt op basis van een nadere analyse en inbreng van de kring gemeentesecretarissen en een ambtelijke werkgroep. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om te begroten op output en af te rekenen op begrotingsbasis. Daarnaast is besloten om na drie jaar een evaluatiemoment in te plannen, zodat onderzocht kan worden in hoeverre het model voldoet aan de wensen en of er een eventuele overstap kan worden gemaakt naar afrekenen op uren of producten.

In het Algemeen Bestuur is geconcludeerd dat de planning strak is, maar dat het goed is om druk op de ketel te houden. Er is afgesproken dat begin 2020 – naar aanleiding van de randvoorwaarden – de balans wordt opgemaakt (go of no-go) en gekeken wordt of invoering in 2021 haalbaar is.

Deelnemersbijdrage in relatie tot hoeveelheid werk

In 2019 hebben we gezien dat de vraag vanuit deelnemers zeker niet afneemt. Dit komt door allerlei wettelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld energie, PFAS en PAS. Ook zagen we dat de ontwikkelopgave voor de dienst toeneemt (bijvoorbeeld outputfinanciering, Omgevingswet en ICT) en dat de arbeidsmarkt krap blijft. Een aantal deelnemers heeft het structurele meerwerk voor de dienst in 2019 structureel ingebracht. Dit heeft geleid tot een betere dienstverlening en tot continuïteit. Ook de incidentele middelen die gaandeweg het jaar ter beschikking zijn gesteld zijn daarvoor belangrijk geweest. Voor 2020 is de verwachting dat de spanning tussen deelnemersbijdrage en de hoeveelheid werk minstens zo groot is.

Evaluatie programma LOS

Op 1 januari 2017 werd het datasysteem LOS ingevoerd. Geconcludeerd is – in de analyse van de voormalig a.i. directeur – dat de invoering van LOS zonder veel aansturing en training is ingevoerd. Het gevolg hiervan is dat er in verschillende opzichten nog onvoldoende efficiënt gewerkt kon worden. In september 2017 heeft M&I Partners een audit gehouden naar aanleiding van ontevredenheid over het LOS. Het Algemeen Bestuur heeft op 17 december 2017 besloten om alle aanbevelingen uit de audit op te pakken. Hiervoor hebben de deelnemers van de ODG en RUDD extra financiële middelen beschikbaar gesteld, voor de ODG was dit een bedrag van maximaal €600.000. In de zomer van 2018 is M&I – in opdracht van beide diensten – gestart met een programma dat de aanbevelingen uit de audit realiseert: Programma LOS. M&I heeft in de zomer van 2019 haar onderdelen opgeleverd. De beide diensten ronden nu de overige onderdelen af en borgen deze in de lijn.

Overzicht afronding programma

Het programma bestond voor de ODG uit vier onderdelen:

1. *Zaakgericht werken: werkprocessen optimaliseren inclusief verbeteringen in het datasysteem.*

Dit is het belangrijkste onderdeel van het programma, waarmee de organisatie heeft geleerd hoe het efficiënt werkprocessen kan aanpassen met het zaakstelsel.

Dit blijft vast onderdeel uitmaken van de dienst, om zo nieuwe wetgeving te implementeren en continue te verbeteren.

2. *Inrichten functioneel beheer zaakstelsel LOS: structureel bemensen van dit gezamenlijke team, werkprocessen vastleggen en kennisniveau op orde.*

Afgerond.

3. *Afronding restpunten: contractuele afspraken met leverancier afronden, briefsjablonen op orde, koppelingen met andere systemen realiseren.*

Afgerond.

4. *Locatiebestand op orde: een actueel en volledig locatiebestand voor de inrichtingen waar de ODG uitvoeringsverantwoordelijkheid heeft, inclusief borging van het beheer.*

De opschoning van het bestand is gaande en zal vermoedelijk duren tot begin 2020. De nieuwe beheerprocessen waarmee het bestand op orde wordt gehouden zijn reeds geïmplementeerd.

Terugblik programma en vooruitblik

Het programma LOS en de inzet van alle betrokkenen heeft ertoe geleid dat het zaakgericht werken en het benutten van het zaakstelsel is doorgevoerd in de organisatie. Daardoor zijn ook de consequenties van zaakgericht werken voelbaar geworden: het continue verbeteren van werkprocessen en het op orde houden van data zijn cruciaal voor de kwaliteit van onze dienstverlening. Dit betekent iets voor opleidingen binnen de dienst en bij bevoegd gezagen (in stand en actueel houden van kennis en vaardigheden), voor de samenwerkingsrelatie met de leverancier (aanpassingen in het stelsel naar aanleiding van werkprocessen of wetgeving), voor de relatie tussen ondersteunende onderdelen (beheer) en het primair proces (inhoud). Dit vergt aandacht en tijd, wat terugbetaald wordt in efficiëntie en werkplezier. De komende jaren krijgen we te maken met ingrijpende wetswijzigingen en met een aanbesteding van het zaakstelsel in 2023. De inzet die nodig is om veranderingen eigen te maken en toepasbaar te krijgen, zal groot zijn. Er is nu een basis gelegd waarmee de opgave hanteerbaar wordt en kan landen in de organisatie.

Samenwerkingsafspraken Brzo Noord

Per 1 juli 2017 is de ODG door een wetswijziging aangewezen als de noordelijke Brzo-organisatie voor de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. De provincie Fryslân heeft gekozen voor een geconcentreerde uitvoering van taken door de ODG, de provincie Drenthe voor een gedeconcentreerde uitvoering van taken in samenwerking tussen de ODG en de RUDD. De in 2018 aangetrokken projectleider is inmiddels bezig met de afronding van zijn taken. Afgelopen maanden is een aantal contracten en detacheringen getekend, waarmee de afspraken nu grotendeels zijn vastgelegd. Ook zijn door middel van een begrotingswijziging de financiële afspraken doorgevoerd. De opgave in dit transitiejaar is het eigen maken van de nieuwe werkwijze. Dat geldt zowel voor het team Brzo Noord – dat op 1 januari van start is gegaan –, als voor de ondersteunende disciplines van de ODG.

Kwaliteit primair proces

Invulling geven aan het Besluit omgevingsrecht (Bor)

Basistaken

Op 1 juli 2017 is het nieuwe Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. In hoofdstuk 7 van dit besluit zijn de basistaken vastgelegd. Er ontbreekt een duidelijke afbakening over wat de basistaken zijn die de ODG verplicht uitvoert voor de twaalf bevoegd gezagen B en W en het bevoegd gezag GS in de provincie Groningen.

In 2019 heeft de werkgroep basistaken – bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en de ODG – het juridische kader geanalyseerd en geconstateerd dat er voor een overgroot deel van het wettelijke verplichte basistakenpakket geen verschil van inzicht is. Bij een viertal onderwerpen zijn discussiepunten. Zo heeft het Dagelijks Bestuur in november geconstateerd dat er veel voortgang is geboekt dankzij de inzet van eenieder, maar dat er ook nog een aantal belangrijke openstaande punten zijn waarover nog geen eenduidig advies kan worden neergelegd door de werkgroep. Het Dagelijks Bestuur heeft er daarom voor gekozen om onafhankelijk advies in te winnen. De externe deskundige (Jan Struiksma, emeritus hoogleraar aan de VU en voorzitter van het Instituut voor Bouwrecht) gaat de huidige analyse toetsen.

Begin 2020 wordt deze analyse verwacht. Het streven is om uiterlijk in juni 2020 definitieve besluiten te nemen over het onderwerp basistaken.

Uniform Uitvoerings- en handhavingsbeleid

In hetzelfde hoofdstuk van het Bor zijn ook regels opgenomen voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering- en toezichttaken voor minimaal de basistaken, de zogeheten procescriteria. In 2018 heeft de werkgroep Borging Procescriteria provinciebreed een probleem- en risicoanalyse opgesteld. De werkgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van gemeenten, provincie en de ODG.

In 2019 heeft de werkgroep de analyse gebruikt als input voor het opstellen van het uniforme beleid. Het beleid wordt aangehaald als 'Uniform beleid voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving 2020-2024' én het 'Programma uitvoering & handhaving Omgevingsrecht 2020'. Deze producten worden begin 2020 aan het bestuur voorgelegd. Met dit succesvolle provinciebreed gedragen project, de ontwikkelde uniforme producten en het bestuurlijk commitment, is de provincie Groningen de eerste in Nederland. Daarmee is dit volgens de werkgroep een unieke prestatie.

Kwaliteitscriteria

In 2019 is de ODG gestart met het in beeld brengen of en hoe wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria. Inmiddels is er een conceptrapport waarin zowel op organisatieniveau als op medewerkersniveau staat hoe wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria. Het huidige beeld is dat op verschillende onderdelen wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria, op verschillende onderdelen bijna wordt voldaan en dat op diverse onderdelen nog een ontwikkelopgave bestaat. De komende periode wordt dit rapport aangevuld. Zodra het definitieve beeld (op organisatieniveau) bekend is, zal dit worden gedeeld en daarna periodiek worden herhaald.

Zelfevaluatie

Sinds 2018 neemt de ODG deel aan de collegiale toets voor de 29 omgevingsdiensten. De diensten kijken bij elkaar in de keuken, merken op wat goed gaat en geven advies over wat beter kan. Elk jaar is er een nieuw onderwerp waarover per omgevingsdienst wordt gerapporteerd. De afzonderlijke rapporten zijn vertrouwelijk. De bevindingen van alle collegiale toetsen worden wel verwerkt in een geanonimiseerd rapport dat eens per jaar verschijnt en wordt gedeeld met alle diensten, de koepelorganisaties en de staatssecretaris. De ODG heeft veel baat bij deze systematiek, zeker bij de bredere uitwisseling die het leren van elkaar stimuleert.

Ook in 2019 heeft de collegiale toets plaatsgevonden. Dit was samen met de collega diensten Noord-Holland-Noord en Utrecht. De rapportages worden begin 2020 verwacht. Waarschijnlijk zal de collegiale toets ook in 2020 weer plaatsvinden.

Roulatie medewerkers

In 2019 heeft de ODG een plan van aanpak opgesteld voor een roulatiesysteem voor medewerkers in het primair proces. Dit roulatiesysteem betreft minimaal een periodieke afwisseling van branches en geografische gebieden waarbinnen activiteiten worden uitgevoerd bij inrichtingen waarmee een vaste relatie bestaat. In 2020 wordt het plan van aanpak in de diverse teamplannen geborgd en geïmplementeerd en wordt gestart met de uitvoering van het roulatiesysteem.

Arbeidsmarkt en inhuur in relatie tot productie

In de najaarsnota heeft u kunnen lezen dat het vervullen van functies binnen de ODG moeizaam gaat. De arbeidsmarkt in het Noorden is krap, zeker waar het gaat om de wat meer gespecialiseerde functies. In 2019 hebben we ingezet op het zoveel mogelijk invullen van vacatures. Hiervoor hebben we de vacatureteksten opgefrist en de vacatures via andere kanalen verspreid. We zijn echter nog steeds genoodzaakt om medewerkers in te huren. Voor sommige functies geldt dat zelfs inhuur lastig is.

Vorig jaar zijn we gestart met een Strategisch Personeel Planning, onder meer om doorstromen te bevorderen. Daarnaast zijn we begin dit jaar gestart met een tweejarig programma voor trainees en hebben we enkele zij-instromers aangenomen die we zelf opleiden. Het kost de ODG tijd om deze medewerkers op het gewenste functieniveau te krijgen. We zien al wel dat aandacht voor opleiden en doorstroming resultaat oplevert. In 2019 zijn namelijk zestien medewerkers doorgestroomd naar een andere functie.

Vooruitblik 2020

Onze verwachting is dat de situatie zoals hierboven beschreven in 2020 niet verandert. Het inzetbaar maken van zij-instromers, het opleiden van jonge medewerkers, het overnemen van medewerkers van commerciële partijen en – daar waar dit alles niet lukt – het inhuren van mensen tegen hogere kosten, maakt dat we meer tijd en energie kwijt zijn om medewerkers (op het juiste niveau) productief te krijgen. Het afgelopen jaar konden we deze kosten opvangen vanuit de extra financiële middelen (reserves en rekeningresultaat 2018). Deze middelen zijn er in 2020 niet meer. Omdat we binnen de kaders van de gestelde budgetten moeten blijven, is onze verwachting dat we in 2020 de productie niet volledig gaan realiseren. We zijn aan het analyseren op welke plekken in de organisatie dit speelt, om vervolgens prioriteiten te stellen ten aanzien van de productie in 2020.

3.3 Inhoudelijke ontwikkelingen binnen het vakgebied

In deze paragraaf nemen wij u mee in de ontwikkelingen in het primair proces in 2019. Zoals in de inleiding genoemd, is er steeds meer aandacht voor 'onze' onderwerpen. Dit merken we ook aan de belangstelling van de pers. Uitvoering van zaken waarvan het beleid in de schijnwerpers staat, is interessant voor met name onderzoeksjournalistiek. Samen met onze deelnemers houden we zowel onze klanten (bedrijven en particulieren), als andere geïnteresseerden zo goed mogelijk op de hoogte van de ontwikkelingen.

Wet Natuurbescherming

Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. De collectieve passende beoordeling via het PAS is door de uitspraak komen te vervallen. Daarnaast heeft de Raad van State geoordeeld dat de vrijstelling voor het beweiden en bemesten in strijd is met de Habitatrichtlijn. De gevolgen voor vergunningverlening op grond van de Wabo zijn groot, aangezien de uitspraken activiteiten raakt op het gebied van landbouw, industrie en bouwen.

Daarnaast zijn er gevolgen voor de behandeling van (vormvrije) m.e.r.–(beoordelings)procedures en bestemmingsplanprocedures. Natuur, waaronder ook stikstof, is een van de onderwerpen die bij een (vormvrije) m.e.r.–beoordeling aan bod komt. Bijvoorbeeld bij veehouderijen, afvalverwerkers, chemische bedrijven of elektriciteitsbedrijven. Het bevoegd gezag dient – voorafgaand aan een vergunningsprocedure – een besluit te nemen of voor dit specifieke geval al dan niet een m.e.r.–procedure doorlopen dient te worden.

Onder de nieuwe beleidsregels stikstof geldt dat er bij $>0,00(5)$ mol/ha/jr sprake is van een potentieel effect op Natura 2000-gebieden. Omdat het effect niet uit te sluiten is en/of er niet kan gesaldeerd worden, moet er een m.e.r.–procedure worden doorlopen. Ook in gevallen waar sprake is van een kleine toename van stikstofdepositie. Het bevoegd gezag moet kunnen onderbouwen dat er geen sprake is van een mogelijk aanzienlijk milieueffect. In dergelijke gevallen kan een aanvraag omgevingsvergunning niet in behandeling worden genomen door de ODG. De ODG heeft intensief overleg met de provincie Groningen om tot een oplossing voor dit probleem te komen. Momenteel wordt een voorstel vanuit de provincie uitgewerkt, die ook aan de gemeenten zal worden voorgelegd.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen heeft op 10 december de nieuwe Beleidsregel salderen stikstof vastgesteld. Het Rijk heeft hierover overeenstemming bereikt met de provincies. De nieuwe beleidsregel treedt op 13 december in werking. Dit geldt niet voor de provincie Fryslân. Zij wachten op regels met betrekking tot het beweiden en bemesten. Dit heeft invloed op de uitvoering in Groningen. Extern salderen met agrarische bedrijven is nog niet mogelijk. De streefdatum hiervoor is februari 2020 (aanpassing meststoffenwet).

Duiding van deze nieuwe beleidsregels, voorlichting en adviezen intern en naar ondernemers, en de impact op de voortgang van de werkzaamheden, aanpassing werkprocessen, standaardbrieven, etc. zijn voortdurend ter bespreking en bewerking. Educatie met betrekking tot de Wabo in relatie tot de Wet natuurbescherming heeft binnen de ODG hoge prioriteit.

Aangezien de beleidsregels en het rekenmodel Aerius het komende jaar blijven wijzigen én met het oog op de Omgevingswet waarin de nieuwe regels nog niet zijn opgenomen, kunnen de werkzaamheden nog niet in routine worden uitgevoerd.

Energiebesparing bij bedrijven

De provincie Groningen is in samenwerking met de ODG het project 'Energiebesparing bij Bedrijven' gestart. Met de verschillende gemeenten zijn afspraken gemaakt hoeveel en welke bedrijven binnen dit project vallen. In de eerste fase van het project worden bedrijven door de ODG benaderd met de vraag om energiegegevens aan te leveren. In de tweede fase worden bedrijven daadwerkelijk door de toezichthouder energiebesparing bezocht. De bedoeling is dat bedrijven alle maatregelen nemen die binnen vijf jaar terug te verdienen zijn. Dit is een wettelijke verplichting.

Bijzondere ontwikkeling is dat het Ministerie van Economische Zaken begin dit jaar heeft aangekondigd dat bedrijven per 1 juli 2019 verplicht hun energiegegevens moeten invullen in een digitaal loket (E-loket). De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) controleert daarop. De handhaving hiervan valt weer wel onder het bevoegd gezag. De ODG heeft alle deelnemers aan het project verzocht om de omgevingsdienst toegang te verlenen tot de informatie in het loket, zodat er binnen het project geen dubbel werk hoeft te worden gedaan. Alle deelnemers van de ODG – met uitzondering van Veendam – hebben akkoord gegeven voor de toegang tot het E-loket.

Fase 1

Alle deelnemers van de ODG – met uitzondering van Veendam – nemen ook deel aan het project. Tot nu toe zijn er 513 brieven verstuurd en 582 reacties ontvangen. Dat er meer reacties zijn ontvangen dan er brieven verstuurd zijn heeft meerdere oorzaken, zoals bredere bekendheid van het project en ontvangen gegevens vanuit toezichtbezoeken van de toezichthouders.

Fase 2

De ODG bezoekt – van alle deelnemers aan Fase 1 – de bedrijven in de categorie groot- en middelgrote energiegebruiker. In totaal zijn er nu 319 controlebezoeken uitgevoerd. Bedrijven die niet aantoonbaar alle maatregelen hebben uitgevoerd maken een plan van aanpak, dat beoordeeld wordt door de ODG. Vervolgens wordt het plan van aanpak uitgevoerd. De voortgang wordt beoordeeld in fase 2b van het project. Parallel aan het project loopt de Clean Campagne van de Natuur en Milieufederatie Groningen. Deze campagne ondersteunt bedrijven door middel van een energieonderzoek door een onafhankelijk adviseur. Op basis van dit onderzoek maakt het bedrijf een plan van aanpak. Aan dit onderzoek zijn voor de ondernemer kosten verbonden.

Voortzetting 2020

In 2019 zijn niet alle afgesproken bezoeken afgerond. Bij vijf gemeenten zijn in totaal 39 bedrijven niet bezocht. Het accountmanagement is verzocht deze vijf gemeenten te benaderen, om het resterende budget naar 2020 door te zetten. Het gaat hier om de gemeenten Het Hogeland, Delfzijl, Stadskanaal, Westerwolde en Pekela. In 2018 en 2019 is er bij diverse bedrijven een plan van aanpak opgevraagd. Dit zijn er in totaal 203, waarvan er nu 88 ontvangen zijn. De resterende plannen moeten nog worden ontvangen, waarbij er aan een aantal bedrijven een herinnering moet worden gestuurd.

Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht

Via de RVO is een programma gestart om gemeenten en omgevingsdiensten te ondersteunen bij de uitvoer van toezicht op de informatieplicht. Er worden externe adviseurs ingezet om dit uit te voeren. Deze worden betaald door de RVO. Alle gemeenten zijn benaderd met een voorstel om hier gebruik van te maken. Dit programma start aan het eind van Q1.

Bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag

Bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag zijn allen type C-bedrijven en hebben een milieuvergunning. Een groot aantal milieuvergunningen bevat minimale voorschriften op het aspect energie. Er is gekozen voor het ambtshalve aanpassen van vergunningen, om de doelstellingen op energiebesparing te kunnen laten realiseren. Op dit moment lopen er 33 ambtshalve wijzigingen, waarvan er zeven in huidige revisietrajecten zijn meegenomen. 11 ambtshalve wijzigingen zijn afgerond en/of in definitieve publicatie. Er zijn drie energierapporten binnengekomen. Deze zijn nog niet beoordeeld.

Omgevingswet

Minister Stientje van Veldhoven voor Milieu en Wonen stuurt aan op inwerkingtreding van de Omgevingswet op de geplande datum van 1 januari 2021. Dat meldt zij in een voortgangsbrief op 29 november 2019 die namens het kabinet aan de Eerste en Tweede Kamer is gestuurd. De Omgevingswet vraagt om een nieuwe manier van werken. Deze transitie wordt niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. Een belangrijke notie daarbij is dan ook dat de transitie nog niet helemaal af hoeft, om er klaar voor te zijn. De ODG heeft in 2019 gewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak voor haar organisatie. Dit is een proces geweest dat zij samen met haar medewerkers heeft uitgevoerd. Bij de omgevingsdienst staan vijf thema's centraal: (keten)samenwerking, DSO, organisatie- en werkprocessen, HRM en beleid en instrumenten.

In 2019 heeft de ODG op verschillende manieren gewerkt aan de implementatie, onder meer door:

- Het leveren van een actieve bijdrage aan initiatieven vanuit het Regionaal Platform Omgevingswet Groningen (RPOG).
- In gesprek te zijn met alle bevoegde gezagen en ketenpartners over de ketensamenwerking.
- (mede)initiatiefnemer te zijn voor verschillende bijeenkomsten, congressen en workshops, waaronder op het gebied van externe veiligheid, omgevingstafels en een kennismiddag Omgevingswet ODG.
- Het leveren van een actieve bijdrage aan landelijke initiatieven en kennisdeling over de Omgevingswet vanuit de 29 omgevingsdiensten (landelijk overleg PM, werkgroep VTH).
- Een inventarisatieronde te houden langs alle bevoegde gezagen over wensen en behoefte in relatie tot informatiemanagement en DSO.
- Een bijdrage te leveren aan eerste initiatieven in relatie tot de Omgevingswet (o.a. Bad Nieuwenschans en Omgevingsvisie gemeente Westerwolde).
- Basistrainingen Omgevingswet voor medewerkers.

Ondanks dat in 2019 de ODG een actievere rol en bijdrage heeft kunnen leveren aan de implementatie van de Omgevingswet in de regio en binnen de eigen organisatie is er nog enorm veel werk te verzetten in 2020. Dan zal de ODG, net als haar bevoegde gezagen, continu keuzes moeten maken in wat realistisch is in planning en uitvoerbaarheid.

Er zal geprioriteerd worden naar wat minimaal klaar moet zijn op 1 januari 2021 en naar de behoefte vanuit de ketenpartners. Voor een aantal activiteiten zijn wij aangewezen op externe partijen, met name op het gebied van het DSO. Hierin zijn wij deels afhankelijk van het tempo en de urgentie die zij aan onze vraag geven.

De grootste uitdaging voor 2020 ligt bij onze eigen medewerkers. De medewerkers van nu zijn onze medewerkers van de toekomst. Zij staan op 1 januari 2021 aan de lat om deze grote transitieopgaven tot werkelijkheid te brengen. Dit vraagt om actief betrekken, oefenen, leren in de praktijk, reflecteren op successen en mislukkingen en in interactie met betrokkenen uitvinden wat wel en niet werkt. En dit terwijl onze huidige werkzaamheden en activiteiten doorgaan.

Rond de zomer van 2020 wordt definitief bepaald of de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking treedt. Het draagvlak bij de bestuurlijke partners en de Eerste en Tweede Kamer is hiervoor medebepalend.

Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen

Op 14 mei 2019 nam de Eerste Kamer de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) aan. Deze wet bepaalt dat een deel van de bouwtaken door de markt wordt uitgevoerd. Dit heeft invloed op de dienstverlening van de ODG en onze opdrachtgevers. Het is van belang om de consequenties van de Wkb inzichtelijk te krijgen en hier gezamenlijk op te anticiperen. Voor de drie opdrachtgevers waarvoor de ODG bouwtaken uitvoert, is bij de omgevingsdienst het project Wkb opgestart. Doel van het project is om consequenties van de wetwijziging en te maken keuzes inzichtelijk te krijgen. Uiteindelijk kan dit leiden tot een voorstel aan het bestuur om de organisatie aan te passen. Om kennis en inzichten uit te wisselen is er contact met andere omgevingsdiensten en met de deelnemers van de ODG die zelf hun bouwtaken uitvoeren. Eind 2019 is de projectorganisatie opgestart, in 2020 worden de resultaten opgeleverd.

Zeer Zorgwekkende Stoffen

Stoffen worden als zeer zorgwekkend beschouwd als ze kankerverwekkend zijn, giftig zijn voor de voortplanting, hormoonverstorende eigenschappen hebben, genetische mutaties veroorzaken, persistent (blijvend) zijn, bioaccumulerend (ophoping chemische stoffen) of giftig zijn en/of zeer persistent of zeer bioaccumulerend zijn. In IPO-verband is afgesproken eind 2020 helder te hebben hoe de vergunnings- en emissiesituatie is met betrekking tot deze stoffen. Om dat te bereiken is in 2019 uitvraag gedaan bij alle provinciale inrichtingen. In 2020 wordt die informatie gevalideerd en verwerkt. Voor de uitvoering van het ZZS-project is het plan van aanpak (Plan van Aanpak Zeer Zorgwekkende stoffen van 16 mei 2019) leidend. In 2019 zijn de eerste vijf stappen uitgevoerd (Zaak 2018-00008417).

In totaal zijn door de ODG 140 brieven naar provinciale bedrijven verstuurd: 118 Groninger, 11 Friese en 11 Drentse bedrijven. Inmiddels hebben 112 bedrijven iets aangeleverd. Sommige bedrijven komen met een volledige rapportage, andere bedrijven met een onvolledige of denken geen ZZS in hun bedrijfsproces te hebben. Vier bedrijven in de provincie Groningen vragen om uitstel.

Inmiddels doen tien bedrijven niet meer mee omdat ze failliet zijn of omdat het om een op- en overslagbedrijf gaat waarvan zeker is dat er geen enkele emissie kan plaatsvinden.

Zeven bedrijven volgen een apart traject. Acht afvalbedrijven hebben bericht gegeven van het feit dat zij geen rapportage aanleveren. Zij scharen zich achter een brief van de koepelorganisaties Afval aan de Minister, waarin zij pleiten voor een landelijk beleid. Het beantwoorden van deze brief laat nog op zich wachten.

Bij de bedrijven die tijdig gereageerd hebben wordt een QuickScan toegepast waarbij een eerste toets van volledigheid en juistheid wordt gedaan. De QuickScan is een eerste scan waarin per bedrijf wordt bekeken of:

1. Er überhaupt informatie is aangeleverd;
2. En of deze informatie – op het eerste oog – compleet en juist is. Tegelijkertijd wordt zo nodig aanvullende informatie gevraagd.

Het inhoudelijk beoordelen van de binnengekomen informatie staat voor 2020 centraal. In 2019 heeft de focus vooral gelegen op het informeren, verbinden, verkennen en ontwikkelen. De verwachting is dat de deadline wel gehaald kan worden, maar daarin zijn de uitvoeringsdiensten wel afhankelijk van de kwaliteit van de aangeleverde informatie, de beschikbaarheid van de inhoudelijke professionals en duidelijkheid en het tempo waarop landelijk wordt geacteerd.

Brzo en RIE4

Brzo Noord is de basis voor de uitvoering van de VTH-taken in Noord-Nederland voor wat betreft Brzo- en RIE-4-inrichtingen gedurende het jaar 2019. Er wordt nauw samengewerkt met onze partners de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Veiligheidsregio's Groningen, Drenthe en Fryslân, de Inspectie Leefomgeving en Transport, het Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat en de waterschappen. Het afgelopen jaar stond naast een adequate uitvoering van de primaire VTH-taken ook in het teken van de landelijke projecten om de samenwerking en kwaliteit van de uitvoering binnen Brzo-ketenpartners te optimaliseren. Wij doen actief mee aan projecten als 'Leren van incidenten', 'Landelijke handhavingsstrategie', 'Het inspecteren van de veroudering van installaties en corrosie (ageing)' of 'Programmatisch actualiseren'. Organisatiebreed wordt er aandacht besteed aan 'Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)', 'energie', 'brandveiligheid' en 'aardbevingen'. Dus ook bij de Brzo- en RIE-4-bedrijven.

Energietransitie: wind- en zonneparken

Op dit moment is er voor windpark Delfzijl Uitbreiding Zuid (ondanks de naam een nieuw zelfstandig windpark) een aanvraag in voorbereiding. Voor zonne-energie loopt er een vergunningaanvraag voor een zonnepark (voor elektriciteitsopwekking) op baggerstortplaats Heveskeslaan.

Ten aanzien van de windparken lopen nu de nodige 'aanvragen infrastructuur'. Hierbij moet dan vooral gedacht worden aan wegen, kabels en inkoopstations. Deze aanvragen kennen door de specifieke windmolenmarkt een hoge tijdsdruk. Door particuliere aanvragers wordt af en toe gevraagd een enkele windturbine aan te sluiten op een windpark. Doordat er veel partijen betrokken zijn bij de voorbereiding van windparken vragen dit soort initiatieven speciale aandacht. Ook is de ODG namens de opdrachtgevers betrokken bij bezwaar- en beroepsprocedures. Naast inzet van vergunningverleners en toezichthouders wordt in dit kader dus ook de nodige expertise rondom (juridisch) advies gevraagd.

Er zijn verder diverse aanvragen in behandeling voor het uitbreiden van hoogspanningsstations. Deze uitbreidingen zijn nodig om de extra energie uit zonne- en windparken te transporteren via deze stations.

Naast bovenstaande ontwikkelingen zijn de gevolgen van de energietransitie in toenemende mate merkbaar voor de ODG. Van waterstofproductie om pieken in energieproductie te bufferen tot de productie van biogas door hout te vergassen, tot een nieuwe stikstoffabriek. Daarnaast zijn er veel bedrijven die overstappen op het stoken met biomassa. Hiervoor wordt soms een milieueffectrapport opgesteld en moet de vergunning worden aangepast. Nieuw is dat er steeds meer aandacht wordt gevraagd voor duurzaamheidscriteria van de biomassa en de beïnvloeding van de lokale luchtkwaliteit.

Landelijk afvalbeheerplan 3

Door wijzigingen in het Landelijk afvalbeheerplan moesten diverse vergunningen van afvalstoffeninrichtingen (ambtshalve) worden aangepast. Het streven om de ambtshalve wijzigingen in 2019 af te ronden is niet volledig gehaald. Oorzaken hiervan zijn onder meer de late aanlevering van diverse dossiers, gebrekkige input vanuit landelijke gremia voor het format voor ambtshalve wijziging, het ontbreken van een aantal dossiers, algehele werkdruk en opgetreden stagnatie in uitbestede LAP3-ambtshalve wijzigingen. Het is echter voor het overgrote deel gelukt de meeste LAP3-ambtshalve wijzigingen in procedure of afgerond te hebben. Een aantal (bijzondere) gevallen wordt in 2020 afgerond.

Onderzoek afvalketen

Er is door de ODG een plan van aanpak opgesteld om de aanbevelingen uit het onderzoek 'Risicobeheersing afvalketen van 2018' integraal en nader uit te werken met de provincie, gemeenten en de veiligheidsregio. De verschillende deelvragen zijn tijdens een overleg afgelopen zomer verdeeld onder de aanwezigen. Inmiddels zijn de onderwerpen/aanbevelingen reeds opgepakt en zijn wij de vergaarde informatie aan het bundelen. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan, is het denkbaar dat dit enkele consequenties gaat hebben voor (inhoudelijke) vergunningverlening alsmede voor toezicht/handhaving. De planning is dat begin 2020 een conceptrapport wordt gedeeld met de provincie, gemeenten en veiligheidsregio. Met de provincie is reeds gedeeld dat de uitkomsten tevens zullen worden betrokken bij de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Aardbevingen en meetinstrumenten industrie

De ODG participeert in de werkgroep en Stuurgroep Industrie. Er zijn drie werkgroepvergaderingen geweest, twee stuurgroepen en een voorlichtingsdag voor werkgroepleden met betrekking tot de Loss of Containment-toetsen. Onder leiding van de Nationaal Coördinator Groningen werken we samen met andere overheden en bedrijven aan veiligheid in relatie tot aardbevingen.

Bij besluit van 25 november 2016 heeft het Algemeen Bestuur €156.000 beschikbaar gesteld voor het project Meetinstrumenten Industrie. Hiervan is eind 2019 nog €112.000 beschikbaar. Het idee was om bedrijven uit te rusten met Tilt-sensoren. Tilt-sensoren registreren de gevolgen van aardbevingstrillingen op een gebouw of installatie. Aan de hand hiervan kan worden berekend wat dit betekent voor de sterkte van de constructie. De gegevens die uit de sensoren worden gehaald, moeten worden gelezen, geïnterpreteerd en er moeten conclusies aan worden verbonden.

De hiervoor benodigde validatie kostte qua opzet minimaal €100.000 euro en dan was er nog geen sensor geplaatst. Evenmin was dan geborgd dat de informatie op een centraal punt zou kunnen worden uitgelezen. Daarom vonden wij het niet opportuun om over te gaan tot het aanschaffen van de Tilt-sensoren. Wij zullen het bestuur in 2020 een voorstel doen over de financiële implicaties.

Binnen de tak industrie worden Loss of Containment-toetsen (LoC-toetsen) uitgevoerd om de veiligheid van constructies en installaties te waarborgen. Diverse bedrijven hebben zelf Tilt-sensoren geplaatst en verzamelen voor zichzelf data. De openbare samenvattingen van de uitkomsten van de LoC-toetsen worden op de website van de NCG gepubliceerd. Bij deze bedrijven (veelal Brzo-bedrijven) worden de uitkomsten en de te nemen maatregelen meegenomen in de toezichttrajecten. Voor 2020 zijn hiervoor controles in het werkplan Brzo opgenomen.

Daarnaast is via de NCG een nieuw project opgestart. Voor veelvoorkomende installaties worden sterkteberekeningen gemaakt en wordt een advies uitgebracht over de te nemen maatregelen. Hierbij moet worden gedacht aan gastanks, silo's en dergelijke. De soorten installaties worden geïnventariseerd en groepsgewijs worden hiervoor sterkteberekeningen gemaakt. De ODG maakt deel uit van de projectorganisatie en levert inbreng. De resultaten van de berekeningen worden meegenomen in de milieucontroles die we houden.

Sloop en asbest

Naast de reguliere taak worden de ODG en haar deelnemers in toenemende mate geconfronteerd met het onverwacht aantreffen van asbest. Zo wordt asbest sinds enige tijd gedumpt als verzet tegen windmolenparken en zijn er regelmatig branden waarbij asbest vrijkomt. Dit betekent dat de bevoegd gezagen ad hoc een beroep doen op de inzet van de toezichthouders asbest.

Vanuit de Veiligheidsregio is dit jaar een nieuwe 'Procedure Asbestincidenten asbestprotocol' vastgesteld. In deze Procedure Asbestincidenten is ook een rol weggelegd voor de Omgevingsdienst Groningen. Vanuit de gemeentelijke kolom is onlangs een brief verstuurd met de oproep om de genoemde taken te beleggen bij de ODG. Omdat deze brief een aantal vragen oproept over taken en bevoegdheden gaan de opdrachtgevers hier gezamenlijk op reageren. Tegelijkertijd brengt de ODG in beeld wat een dergelijke vraag betekent voor de eventuele organisatie van deze taak. Deze vraag hangt ook samen met een discussiepunt over het basistakenpakket. De verwachting is dat er in het voorjaar van 2020 een besluit over de basistaken wordt genomen.

In juli heeft de ODG deelgenomen aan een grootschalige asbestcontrole in de noordelijke provincies. De controle – een samenwerking met vijf andere omgevingsdiensten en de Inspectie SZW – leverde in ruim 30 procent van de gevallen een overtreding op. Negen keer werd het werk stilgelegd omdat er onveilig werd gewerkt. Tijdens de controles van de ODG is een aantal afwijkingen geconstateerd waarvoor direct herstelmaatregelen zijn getroffen. De Eerste Kamer heeft op 4 juni 2019 het wetsvoorstel 'Asbestdakenverbod' van het kabinet verworpen. Ook het uitstel van het verbod naar 2028 is verworpen. Voor 2019 is daardoor een lichte terugloop in het aantal meldingen te zien. De verwachting is dat dit ook geldt voor 2020.

Landelijke Handhavingsstrategie en inzet boa's

De Landelijke (Groningse) Handhavingsstrategie is door de deelnemers vastgesteld en vraagt extra inzet van de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Zo wordt het mogelijk om voor een aantal milieuovertredingen direct strafrechtelijke maatregelen te treffen, naast een bestuursrechtelijk traject. Voor 2019 is met het Algemeen Bestuur afgesproken dat het resultaat 2018 incidenteel aan te wenden is voor de extra benodigde boa-inzet. Inmiddels is de ODG deze taak aan het invullen. De twee opengestelde vacatures zijn vervuld, een derde vacature is in voorbereiding. Voor 2020 en daarna wordt een voorstel gemaakt hoe dit structureel in te vullen is en wat de (financiële) gevolgen daarvan zijn.

Stikstof

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraken gedaan over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De gevolgen voor vergunningverlening en handhaving op grond van de Wabo zijn erg groot, aangezien de uitspraken vele vergunningplichtige activiteiten raakt op onder meer de gebieden landbouw, industrie en bouwen. Bij veel initiatieven in deze sectoren is namelijk sprake van uitstoot en depositie van stikstof en is gebruik gemaakt van de PAS. Naast vergunningverlening hebben de uitspraken ook gevolgen voor bijvoorbeeld m.e.r.–(beoordelings)procedures en bestemmingsplanprocedures.

Omdat het PAS door de uitspraken niet meer mag worden gebruikt als basis voor vergunningverlening, m.e.r.–(beoordelings)procedures en bestemmingsplanprocedures zijn veel aangevraagde initiatieven op een laag pitje beland, kunnen er geen m.e.r.–beoordelingsbesluiten worden genomen bij deposities boven de 0,00 Mol en zijn – met name agrarische – vergunningen waartegen beroep was aangetekend nu vernietigd. Alleen reeds onherroepelijk verleende natuurvergunningen blijven in stand.

Op 17 december 2019 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een Kamerbrief over de voortgang van de aanpak van de stikstofproblematiek naar de Tweede Kamer gestuurd, met daarin een programma voor het komende jaar en daarna. In het programma zijn de volgende punten opgenomen:

- Spoedwet aanpak stikstof;
- Beleidsregels intern en extern salderen;
- Noodwetgeving;
- Legalisatie PAS-meldingen/vernietigde vergunningen;
- Structurele aanpak stikstofproblematiek;
- Stikstofreductie;
- Drempelwaarde (regionaal/stikstofregistratiesysteem);
- Gebiedsgerichte aanpak;
- Robuuster en realistisch natuurbeleid;
- Programma-aanpak voor energieprojecten.

De minister wil daarnaast samen met de provincies een Programma Natuur opzetten in aansluiting op Nederland Natuurpositief. Doel van dit programma is enerzijds het verbeteren en het versterken van het bestaande beleid en anderzijds het verbreden van het natuurbeleid en het beter verbinden van natuur en biodiversiteit met andere domeinen, zoals stedelijk gebied, wonen en landbouw.

De hiervoor geschetste aanpak heeft uiteraard gevolgen voor de uitvoering van vergunningverlening en handhaving Wabo, Meldingen Activiteitenbesluit-OBM, (vormvrije)m.e.r.-beoordelingen/m.e.r. en actualisering(stoetsen) al of niet juridisch aangehaakt aan de Wet natuurbescherming in de provincie Groningen. Ook het hiermee in het verlengde liggende operationele (communicatie)beleid van gemeenten en de provincie moet worden aangepast om de gewijzigde – en nog wijzigende – uitvoering door de ODG te ondersteunen en te stroomlijnen, nu en straks onder de Omgevingswet.

PFAS

Voor de problematiek omtrent Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) als PFOA, PFOS en Gen X (deze stoffen behoren tot de stofgroep van de PFAS) heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie gemaakt. Vanaf 8 juli 2019 ging dit handelingskader van kracht. Dat betekende een strenge norm en een verzwaring van de onderzoeksverplichtingen voor PFAS. Doordat PFAS op heel veel plekken boven de norm uitkwam, kwam het grondverzet bijna volledig stil te liggen. Sinds 29 november 2019 is er een wijziging van het Tijdelijk handelingskader, waarbij de norm is verhoogd. Met deze verhoging is een groot deel van de problemen opgelost en kan hergebruik weer plaatsvinden. De onderzoeksverplichtingen blijven. Het definitieve handelingskader van het ministerie wordt in 2020 verwacht.

Legionella

In de provincie Noord-Brabant zijn de afgelopen jaren bijna 70 legionellabesmettingen geconstateerd. Na onderzoek bleek dat een aantal van die besmettingen haar bron had in een afvalwaterzuiveringsinstallatie. Installaties waren nog niet eerder in beeld als mogelijke bron voor legionella en er zijn nog geen wettelijke kaders voor. Naar aanleiding van Kamervragen heeft de minister nader onderzoek aangekondigd dat door het RIVM en de omgevingsdiensten is uitgevoerd.

De ODG heeft in het begin van het jaar veel informatie verzameld en gedeeld met het RIVM, waarna voor de zomer bij een aantal installaties monsters zijn genomen. Bij twee inrichtingen is legionella aangetroffen. Naar aanleiding van de resultaten werden maatregelen getroffen. De ODG onderhoudt het contact met de betrokken bevoegde gezagen.

